

INDIVIDUELL UTVECKLING OCH MILJÖ

VETENSKAPLIG LEDARE: PROFESSOR DAVID MAGNUSSON

RAPPORT NR 49, 1983

BASDATA -81

LIVSSITUATIONEN I TIDIG VUXENÅLDER

TOMMY ANDERSSON
DAVID MAGNUSSON
ANDERS DUNÉR

PSYKOLOGISKA INSTITUTIONEN
STOCKHOLMS UNIVERSITET

FORSKNINGSPROGRAMMET
INDIVIDUELL UTVECKLING OCH MILJÖ
Psykologiska institutionen
Stockholms universitet

Vetenskaplig ledare
Professor David Magnusson

BASDATA - 81

Livssituationen i tidig vuxenålder

Tommy Andersson David Magnusson Anders Dunér

Förord

Sedan 1965 pågår vid psykologiska institutionen i Stockholm ett longitudinellt forskningsprogram under rubriken Individuell utveckling och miljö. Syftet är att studera individuell utveckling som en process i vilken utvecklingen bestäms av psykologiska och biologiska faktorer hos individen och sociala och fysiska faktorer i miljön, var för sig och i samspel med varandra.

För att fullfölja det angivna syftet har samtliga elever, som var 10 år vid första undersökningstillfället 1965 i en mellansvensk stad, följts upp till vuxen ålder. I uppföljningen har data som belyser vissa sidor av deras livssituation i vuxen ålder insamlats under det senaste året via ett frågeformulär. I föreliggande rapport ges en översiktlig, beskrivande redovisning av data som erhållits på detta sätt.

David Magnusson
Vetenskaplig ledare

Innehållsförteckning

	Sid
FORSKNINGSPROGRAMMET UTVECKLING OCH MILJÖ	1
SYFTE	1
METOD	1
Undersökningspopulation, svarandegrupp och bortfallsgrupp	1
Instrument	2
Genomförande	3
BORTFALLSANALYS	5
Könstillhörighet	5
Föräldrarnas utbildningsnivå	5
Intelligens och skolprestation	6
Studienivå	7
Normer	8
Tidigare deltagande	9
Sammanfattning	10
Internt bortfall	11
RESULTAT	11
Familje/boendesituation	11
Utbildning	12
Arbete	13
Fritidsverksamhet	15
Sociala relationer	16
Alkoholvanor	17
Möjlighet att påverka livssituationen	18
SAMMANFATTNING	19
REFERENSER	20
Bilaga 1 (tabellbilaga)	
Bilaga 2 (yrkeskategorier, utbildningsnivåer, beräkningsgrunder för alkoholkonsumtion)	
Bilaga 3 (undersökningspopulationens förändring 1965-81, deltagarfrekvens 1965-81)	

FORSKNINGSPROGRAMMET UTVECKLING OCH MILJÖ

Målsättningen med forskningsprogrammet Individuell utveckling och miljö är att i ett longitudinellt perspektiv studera individuell utveckling (Magnusson, Dunér & Zetterblom, 1975).

Den studerade populationen bestod ursprungligen av samtliga elever som 1965 gick i årskurs 3 i en mellansvensk stad med ca 100 000 invånare, sammanlagt 1 025 personer (515 pojkar och 510 flickor). Elevernas utveckling vad gäller anpassning, beteende och prestation har kontinuerligt undersökts vid åldrarna 10, 13, 15 och 16 år. Elever som fortsatt med gymnasiestudier har dessutom varit föremål för undersökningar vid 17, 18 och 19 års ålder. Elever som genom inflyttning till den aktuella orten tillkommit vid de undersökningar som genomfördes under grundskoletiden, har införlivats med populationen som därigenom kommit att ökas till 1 389 personer; 706 pojkar och 683 flickor.

Den senast genomförda undersökningen utfördes 1981, d v s då populationen var i 26-årsåldern.

SYFTE

Målet med enkätundersökning som genomfördes sommaren-hösten 1981 var att spegla valda delar av de då 26-åriga individernas aktuella livssituation. Ett av två syften med föreliggande rapport är att redovisa basresultaten från denna undersökning. Begreppet livssituation har i undersökningen begränsats till följande områden:

- Familje-/boendesituation
- Utbildning
- Arbete
- Fritidsverksamhet
- Sociala relationer
- Alkoholvanor
- Upplevelse av kontroll över livssituationen

Det andra syftet med denna rapport är att presentera en bortfallsanalys beträffande ovan nämnda undersökning. Analysen är formad som en jämförelse mellan svarandegruppen och bortfallsgruppen och grundar sig huvudsakligen på karakteristika från populationens uppväxttid.

METOD

Undersökningspopulation, svarandegrupp och bortfallsgrupp

Undersökningspopulationen utgörs av totalpopulationen, d v s samtliga de 1 389 personer som vid något tillfälle under grundskoletiden deltagit i tidigare undersökningar (se ovan), exklusive 9 personer som avlidit, 2 som emigrerat och 20 personer som i grundskolan gick i hörsel- eller specialklass och för vilka endast enstaka data finns insamlade. Sammanlagt omfattar undersökningspopulationen 1 358 personer, 690 (51%) män och 668 (49%) kvinnor.

Svarandegruppen, d v s den del av undersökningspopulationen som besvarat enkäten, omfattar 1 143 personer, 545 (48%) män och 598 (52%) kvinnor.

Bortfallsgruppen, d v s den del av undersökningspopulationen som ej besvarat enkäten, består av 215 personer, 145 (67%) män och 70 (33%) kvinnor.

Sammanlagt svarade 84% av undersökningspopulationen, 79% av männen och 90% av kvinnorna.

Tabell 1. Undersökningspopulationens könssammansättning.

	Män	Kvinnor	Män+Kvinnor
<u>Totalpopulation</u>	706	683	1389
Uteslutits pga bristfälliga data från skoltiden	12	10	22
Avlidna	4	5	9
<u>Undersökningspopulation</u>	690	668	1358
<u>Bortfallsgrupp</u>	145	70	215
<u>Svarandegrupp</u>	545	598	1143

Instrument

Data har insamlats genom postenkät. Formuläret omfattade 42 frågor och disponerades enligt följande:

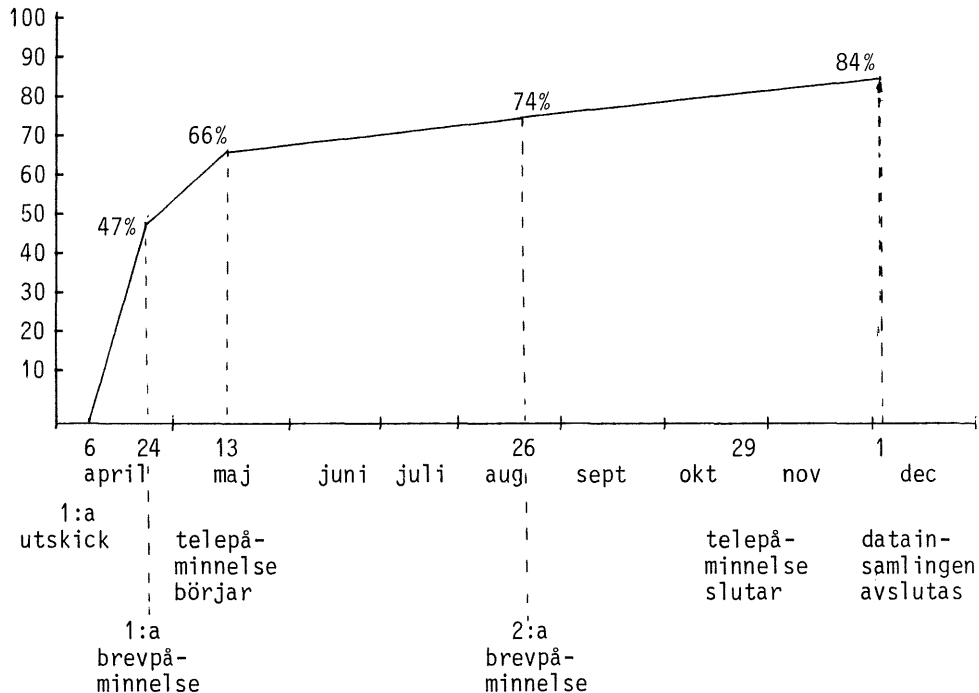
1. Aktuell familjesituation och boendeform 3 frågor
2. Upplevelse av skoltiden (trivsel, planer, grad av självbestämmande) 6 frågor
3. Genomförd utbildning och hittillsvarande arbeten och arbetslöshet 6 frågor
4. Aktuell arbets/studiesituation (inkl trivsel, planer på förändring m m) 14 frågor
5. Upplevd grad av självbestämmande över nuvarande livssituation och framtid 1 fråga
6. Fritidsaktiviteter (typ av fritidsaktivitet, grad av engagemang, m m) 4 frågor
7. Sociala relationer (umgänge, förekomst av förtroliga vänner, etc) 3 frågor
8. Alkoholvanor (typ av dryckestillfällen, dryckesfrekvens, mängd, ev förändringar) 4 frågor
9. Tillägg och kommentarer 1 fråga

Så när som på enstaka undantag är frågorna förknippade med fasta svarsalternativ av varierande omfattning. Vid en stor del av frågorna kompletteras de fasta svarsalternativen med utrymme för förtydligande eller egna svarsalternativ. Samtliga frågeformuleringar framgår av Bilaga 1.

Genomförande

Den 6 april 1981, en vecka efter påsk, sändes enkäten ut till samtliga 1 358 personer (enkätinflödet åskådliggörs i Fig. 1). Den 24 april hade svar inkommit från 632 (47%) personer, varefter skriftliga påminnelser utsändes till resterande 726 (53%) personer. Den 13 maj hade svarsfrekvensen stigit till 893 (66%) personer. Med hjälp av adressregister kunde telefonnummer spåras till större delen av de 465 personer som vid den tidpunkten ej besvarat enkäten. Dessa personer uppringdes för ytterligare påminnelse och erbjöds även i undantagsfall att besvara enkäten direkt i telefon. Den 26 augusti uppgick svarsfrekvensen till 1 006 (74%) personer, varvid en ytterligare påminnelse sändes per brev till dem som ej svarat och som ej kunnat nås per telefon. Den 1 december, ca 8 månader efter starten, avslutades datainsamlingen. Sammanlagt hade då svar inkommit från 84% av undersökningspopulationen (90% av kvinnorna och 79% av männen). 4% hade uttryckligen vägrat svara och 12% hade ej svarat och ej kunnat nås per telefon.

Svarsfrekvens %

Figur 1. Enkätinflöde under insamlingsperioden.

BORTFALLSANALYS

Bortfallsgruppen omfattar 54 personer (38 män och 16 kvinnor) som uttryckligen, brevlades eller vid telefonkontakt, vägrade att delta i undersökningen; 156 personer (104 män och 52 kvinnor) som ej gick att nå per telefon (hur många av dessa som nåtts av enkäten är således oklart) och 6 personer (3 män och 3 kvinnor) till vilka det ej gick att finna någon adress. Syftet med den föreliggande bortfallsanalysen är att undersöka om det finns skäl att anta att bortfallsgruppen skiljer sig från den grupp som besvarat enkäten.

Eftersom bortfallsgruppens karakteristika är okända vad gäller de områden som berörs i enkäten kan givetvis inte full visshet nås om gruppen avviker på något av dessa områden eller ej.

Genom de data som insamlats under grundskoletiden går det däremot att utröna om bortfallsgruppen och svarandegruppen under denna tid uppvisade skillnader i olika karakteristika. Skilde sig grupperna inte åt i några väsentliga avseenden under sin uppväxttid utgör detta ett stöd för hypotesen att bortfallet har en mera slumpmässig karaktär och att svarandegruppen och bortfallsgruppen inte heller bör skilja sig åt på något avgörande sätt vad gäller de områden som berörs i den nu aktuella undersökningen.

Det är varken möjligt eller meningsfullt att här analysera gruppernas karakteristika i alla de avseenden som tidigare varit föremål för undersökningar eller som kan tänkas samvariera med de frågor som ställts i enkäten. De variabler som lagts till grund för analysen är istället av övergripande natur och kan antas vara av betydelse i de flesta avseenden som berörs i enkäten.

Svarandegrupp och bortfallsgrupp kommer att jämföras utifrån följande variabler:

- Könstillhörighet
- Föräldrarnas utbildningsnivå
- Intelligens
- Skolprestation
- Studienivå (gymnasiestudier/ej gymnasiestudier)
- Normer (intentioner för normbrott)
- Deltagarfrekvens (vid tidigare undersökningar)

Variablerna Föräldrarnas utbildningsnivå, Intelligens och Skolprestation har mätts i 10-, 13- och 16-årsåldern. Pga in- och utflyttning (se sid 1), sjukdom m m har inte alla individer deltagit vid samtliga tre mättillfällen. För att få en så heltäckande bild som möjligt har därför jämförelser i dessa variabler gjorts separat mellan dem som deltog vid respektive datainsamlingstillfälle.

Inte heller när det gäller variablerna studienivå och normer, föreligger data för samtliga personer i svarandegruppen eller bortfallsgruppen. De jämförelser som utförts baseras på omkring 70-75% av de respektive grupperna. Data från svarandegruppen föreligger genomgående i något högre utsträckning än från bortfallsgruppen.

Könstillhörighet

Kvinnorna visar högre svarsbenägenhet än männen (se Tabell 2). Sambandet mellan könstillhörighet och svarsbenägenhet är signifikant på 1%-nivån. Denna snedhet i könsfördelningen behöver emellertid inte försvåra resultattolkningen, då resultaten för män och kvinnor genomgående redovisas separat.

Tabell 2. Könstillhörighet och svarsbenägenhet. Absolut och procentuell fördelning.

	Män		Kvinnor		Män+Kvinnor	
	antal	%	antal	%	antal	%
Svarandegrupp	545	79	598	90	1143	84
Bortfallsgrupp	145	21	70	10	215	16
Undersökningspopulation	690	100	668	100	1358	100

$\text{Chi}^2 = 27.86$, $\text{df}=1$, $P<0.01$

Föräldrarnas utbildningsnivå

Uppgifter om föräldrarnas utbildningsnivå härrör från enkäter som besvarades av föräldrarna då barnen var 10, 13 respektive 16 år gamla. Med begreppet föräldrarnas utbildningsnivå menas här utbildningsnivån hos den förälder som har den högsta utbildningen. I de fall någon har ett yrke som normalt kräver högre utbildning än den befintliga, har yrket varit vägledande (Magnusson, Dunér & Beckne, 1967).

Tabell 3 avser föräldrarnas utbildningsnivå såsom den redovisades när populationen var i 13-årsåldern. Den manliga bortfallsgruppen har genomsnittligt sett föräldrar med något lägre utbildningsnivå än de män som besvarat enkäten. Hos kvinnorna kan en svag tendens i motsatt riktning skönjas. Motsvarande jämförelser grundade på uppgifter från 10- respektive 16-årsåldern uppvisar ett likartat mönster. Vid chi^2 -testningar av sambandet mellan föräldrarnas utbildningsnivå och svarsbenägenhet uppnås signifikans på 5%-nivån vid endast ett tillfälle, nämligen för männen och då uppgifter om föräldrarnas utbildningsnivå härrör från 16-årsåldern.

Tabell 3. Föräldrarnas utbildningsnivå och svarsbenägenhet hos populationen. Procentuell fördelning.

	Män			Kvinnor		
	Undersökn pop	Svarande-grupp	Bortfalls-grupp	Undersökn pop	Svarande-grupp	Bortfalls-grupp
Akademisk utbildning	7	8	2	8	7	17
Kval utbildn över gymn nivå	3	2	5	4	3	4
Gymnasie-utbildn	5	6	4	7	7	4
Fackskole-utbildn	15	15	16	17	17	15
Realskole-utbildn	19	19	18	14	14	13
Kval yrkes-utbildn	34	35	33	29	30	23
Ej yrkesutb arbete	17	15	22	22	22	23
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi² = 8.94, df = 6, P ej sign

Chi² = 6.65, df = 6, P ej sign

Intelligens och skolprestation

Uppgifter om intelligens härrör från test i 10-, 13-, och 15-årsåldern, medan mått på skolprestation utgörs av betyg i svenska från 10-, 13- och 16-årsåldern och i matematik från 10- och 13-årsåldern (fr o m åk 7 förekommer olika kurser i matematik, varför detta av praktiska skäl ej använts för jämförelse i 15- och 16-årsåldern).

Tabell 4. Intelligens mått i 10-, 13- och 15-årsåldern (medelvärden) och svarsbenägenhet.

IQ	Män			Kvinnor		
	Undersökn pop	Svarande-grupp	Bortfalls-grupp	Undersökn pop	Svarande-grupp	Bortfalls-grupp
10 år (DBA)	31.0	31.3	29.6	30.9	31.0	29.9
13 år (DBA)	31.2	31.8*	28.8*	30.9	31.0*	27.7*
15 år (WIT)	4.3	4.5*	3.7*	4.8	4.9*	4.3*

* p<0.05

Den grupp som besvarat vuxenenkäten hade något högre medelvärde på samtliga intelligenstest som utförts under grundskoletiden (Tabell 4). Detta gäller såväl män som kvinnor. Medelvärdesprövningar¹⁾ visar signifikanta skillnader vid mätningarna i 13- och 15-årsåldern.

Tabell 5. Skolprestation (betyg i svenska och matematik) i 10-, 13- och 16-årsåldern och svarsbenägenhet. Medelvärden.

Betyg	Män			Kvinnor		
	Undersökn pop	Svarande-grupp	Bortfalls-grupp	Undersökn pop	Svarande-grupp	Bortfalls-grupp
10 år - sv	3.0	3.0	2.8	3.4	3.4	3.2
10 år - ma	3.2	3.3*	3.0*	3.2	3.3*	2.9*
13 år - sv	3.0	3.0	2.8	3.4	3.4	3.1
13 år - ma	3.2	3.2*	2.9*	3.2	3.2	2.9
16 år - sv	2.8	2.8	2.6	3.3	3.3	3.1

* $p < 0.05$

Även vad gäller skolbetyg i grundskolan föreligger skillnad mellan dem som besvarat enkäten och dem som inte svarat (Tabell 5). Bortfallsgruppen har över lag något sämre genomsnittsbetyg i både svenska och matematik. Utförda medelvärdesprövningar visar att skillnaderna i medelbetyg i tre fall är signifikanta.

Sammanfattningsvis kan konstateras att bortfallsgruppen, under sin grundskoletid, genomsnittligt sett uppvisade något lägre intelligensvärden och något lägre genomsnittsbetyg jämfört med svarandegruppen. En förklaring till dessa skillnader skulle kunna vara att en liten del av bortfallsgruppen har extremt låga intelligensvärden och betyg, medan resten av gruppen har samma värden som dem som besvarat enkäten. Vid kontroll av bortfallsgruppens fördelning i dessa avseenden visade det sig emellertid att så icke är fallet.

Studienivå

Resultaten i Tabell 6 ger en viss uppfattning om i vilken utsträckning svarandegruppen och bortfallsgruppen skiljer sig åt beträffande gymnasiala studier.

Gymnasiestudier är vanligare bland män och kvinnor som besvarat enkäten jämfört med dem som inte svarat. Endast de personer som påbörjat gymnasiestudier direkt efter grundskolan, dvs utan studieuppehåll, har i Tabell 6 kunnat klassificeras som gymnasiestuderande.

Detta medför att andelen personer med gymnasiala studier i verkligheten är högre än den som redovisas i Tabell 6. Förhållandet mellan svarandegruppen och bortfallsgruppen lär däremot knappast påverkas av detta på något avgörande sätt.

1) Prövning av 0-hypotesen att svarandegruppen (resp bortfallsgruppen) är slumpmässig dragna, utan återläggning, ur undersökningspopulationen (Z-prövning)

Tabell 6. Gymnasiestudier och svarsbenägenhet. Procentuell fördelning.

	Män			Kvinnor		
	Undersökn pop	Svarande-grupp	Bortfalls-grupp	Undersökn pop	Svarande-grupp	Bortfalls-grupp
Gymn stud	67	69	59	61	62	51
Ej gymn	33	31	41	39	38	49
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi² = 4.78, df = 1, p<0.05 Chi² = 4.03, df = 1, p<0.05

Normer

När undersökningspopulationen var 15 år genomfördes en enkätundersökning som bl a syftade till att utröna tonåringars handlingsintentioner vad gäller brott mot uppställda samhällsnormer. Ungdomarna hade att på en sjugradig skala redovisa sina egna handlingsintentioner beträffande beteende såsom att skolka från skolan, snatta, berusa sig, fuska på skrivning, pröva hasch m m. Med hjälp av latent profilanalys skapades 5 grupper där extremgrupperna utgjordes av dem som redovisade markant avståndstagande från normbrott respektive dem som var markant accepterade inför normbrott (Henricsson, 1973). I Tabell 7 redovisas hur de ur svarandegruppen respektive bortfallsgruppen som deltog i denna undersökning i 15-årsåldern fördelade sig enligt denna indelning.

Tabell 7. Handlingsintentioner för normbrott (i 15-årsåldern) och svarsbenägenhet. Procentuell fördelning.

Acceptans för normbrott		Män			Kvinnor		
		Undersökn pop	Svarande-grupp	Bortfalls-grupp	Undersökn pop	Svarande-grupp	Bortfalls-grupp
Låg	1	57	58	54	49	50	47
Låg/mellan	2	3	3	3	7	8	6
Mellan	3	11	11	11	27	25	33
Hög	4	16	16	16	12	12	12
Hög/hasch*	5	13	13	15	4	5	2
		100%	100%	100%	100%	100%	100%

Chi² = 0.36, df = 4, p ej sign

Chi² = 1.63, df = 4, p ej sign

* Hög/haschgruppen skiljer sig från hög-gruppen endast genom att uppvisa acceptans för haschrökning (Henricsson, 1973).

Som Tabell 7 visar föreligger inte någon skillnad mellan svarandegruppen och bortfallsgruppen i detta avseende. De som besvarat enkäten och de som inte besvarat enkäten härrör i samma utsträckning från de olika normbrottsaccepterande profilgrupper som utkristalliserade sig i 15-årsåldern.

Tidigare deltagande

Vid fyra tillfällen under grundskoletiden genomfördes undersökningar som riktade sig till hela undersökningspopulationen. Resultaten i Tabell 8A visar att svarandegruppen och bortfallsgruppen skiljer sig något åt vad gäller tidigare deltagande. I den kvinnliga bortfallsgruppen är personer som deltagit vid två tillfällen i grundskolan underrepresenterade jämfört med svarandegruppen, medan personer som deltagit vid fyra tillfällen är överrepresenterade. Skillnaden bland männen är betydligt mindre.

Tabell 8A. Deltagarfrekvens under grundskoletiden och svarsbenägenhet. Procentuell fördelning.

Deltagarfrekv under skoltiden	Män			Kvinnor		
	Undersökn pop	Svarande- grupp	Bortfalls- grupp	Undersökn pop	Svarande- grupp	Bortfalls- grupp
1 tillfälle	11	11	9	9	9	9
2 tillfällen	14	15	14	14	12	29
3 tillfällen	14	13	20	13	13	12
4 tillfällen	61	61	57	64	66	50
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

$\text{Chi}^2 = 4.6$, $\text{df} = 3$, p ej sign

$\text{Chi}^2 = 13.4$, $\text{df} = 3$, $p < 0.01$

Tabell 8B.

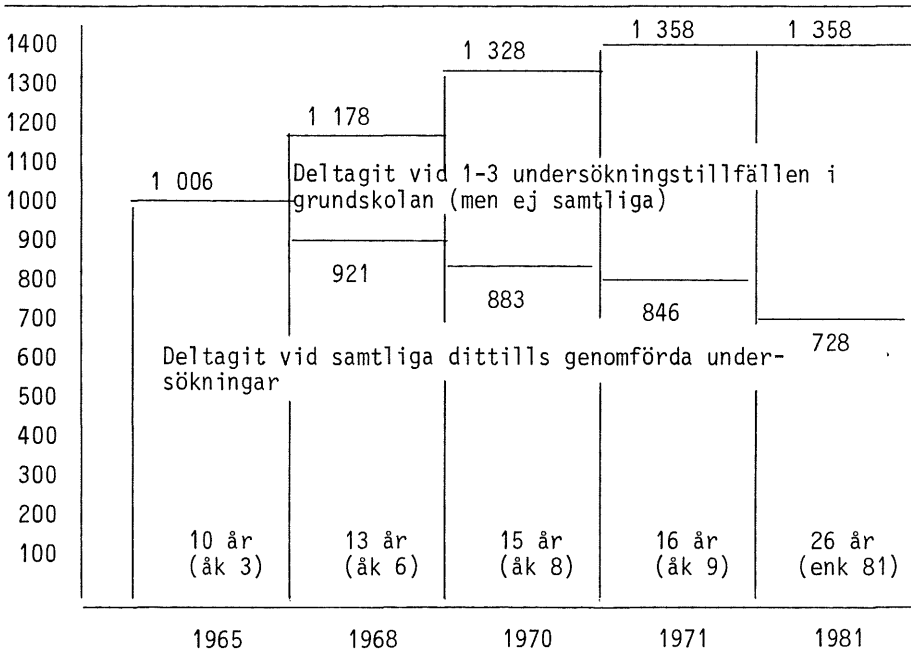
Deltagar- frekvens	Antal	Män		Antal	Kvinnor	
		Svar%	Bortfall%		Svar%	Bortfall%
1 tillfälle	75	81	19	61	90	10
2 tillfällen	99	80	20	94	79	21
3 tillfällen	98	80	30	85	91	9
4 tillfällen	418	80	20	428	92	8
	690	79	21	668	89	11

I Tabell 8B redovisas hur stor del av dem som deltagit en, två, tre respektive fyra gånger under grundskoletiden som svarade respektive inte svarade på enkäten. Värt att notera är att de som deltagit vid ett undersökningstillfälle inte visar högre bortfallsfrekvens än genomsnittet. Det kan nämnas att av 44 män och 31 kvinnor som endast deltog i 10-års-åldern, svarade 41 män och 29 kvinnor på den 16 år senare utsända enkäten.

Undersökningspopulationen har som tidigare nämnts (se sid. 1) utökats genom att ett antal personer tillkom till de klasser som följdes genom grundskolan. Vid varje nytt undersökningstillfälle minskar samtidigt antalet personer som varit närvarande vid samtliga tillfällen.

Figur 2 visar dessa förändringar i populationen. I åk 9 hade undersökningspopulationen vuxit till 1 358 personer varav 846 deltagit vid samtliga tillfällen. Undersökningspopulationen i 26-årsåldern förut-satte ju deltagande vid något tillfälle under grundskoletiden och om-fattar således samtliga 1 358 personer. 728 personer deltog vid samtliga tillfällen under grundskoletiden och i 26-årsundersökningen. (En utförligare beskrivning av populationens förändring och deltagar-frekvens vid olika undersökningstillfällen återfinns i Bilaga 3).

Antal
personer

Figur 2. Undersökningspopulationens förändring 1965 - 1981.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan sägas att skillnaderna mellan svarandegruppen och bortfallsgruppen är mycket små för de flesta variabler vi studerat. Ett påtagligt undantag var dock att män hade betydligt lägre svarsbenägenhet än kvinnor. Svarandegruppen hade också under grundskoletiden genomgående något högre intelligenspoäng och betyg än bortfallsgruppen. Däremot förelåg inga skillnader vad gäller intentioner att begå normbrott och endast tendenser (olika för de båda könen) till skillnader när det gäller föräldrarnas utbildningsnivå.

Med hänsyn till ovannämnda resultat och med hänsyn till den mätliga bortfallsnivån är vår sammanfattande bedömning att svarandegruppen någorlunda väl svarar mot undersökningspopulationen i de flesta avseenden. Denna bedömning är säkrare grundad för kvinnor än för män, då svarandefrekvensen bland kvinnorna var högre.

Internt bortfall

545 män och 598 kvinnor har som tidigare redovisats besvarat vuxen-enkäten, helt eller delvis. Svarsfrekvensen för de enskilda frågorna är varierande. De 28 frågor som riktats till samtliga individer har i allmänhet besvarats av 95-100%. Männerna uppvisar genomgående något lägre svarsbenägenhet än kvinnorna. Det interna svarsbortfallet redovisas separat för var och en av dessa 28 frågor (Bilaga 1).

14 frågor riktas till en begränsad del av populationen (de som har arbete/anställning, studerar o s v). Dessa frågor har i varierande omfattning även besvarats av personer som enligt svaren på tidigare frågor (och direktiven i enkäten) ej borde ha svarat. Detta medför att det ej på ett tillfredsställande sätt går att exakt definiera bortfallsfrekvensen vad gäller dessa 14 frågor. Stickprovsmässiga kors-tabuleringar tyder på att detta och likartade problem förorsakas endast av ett fåtal (olika) svarande. Det är ytterst osannolikt att dessa fel kan medföra någon osäkerhet vid tolkning av de resultat som presenteras.

RESULTAT

Tabeller och kommentarer i resultatredovisningen grundar sig på ett begränsat urval av det totala antalet variabler. Vissa variabler är hopslagna medan andra endast redovisas delvis. En fullständig resultatredovisning finns i Bilaga 1.

Familje/boendesituation

Av de svarande 26-åringarna uppgav 65% att de var gifta eller sammanboende och 38% att de hade barn (Tabell 9). I båda avseendena är könsskillnaderna markanta. Fler kvinnor än män är gifta/sammanboende och fler kvinnor har barn. Förekomsten av barn är betydligt vanligare bland ensamstående kvinnor än bland ensamstående män (Tabell 10). Nära var femte ensamstående 26-årig kvinna har barn.

Tabell 9. Familje/Boendesituation. Procentuell fördelning.

		M	K	M + K
Är Du gift/sammanboende	Ja	58	71	65
	Nej	42	29	35
Har Du barn?	Nej	71	54	62
	Ja, 1 barn	20	28	24
	Ja, 2 barn	8	15	12
	Ja, 3-5 barn	1	3	2
Vilken typ av bostad har Du?	Hyreslägenhet	64	57	60
	Bostadsrätt	12	10	11
	Villa	15	25	21
	Annan bostad	10	8	8

Den klart dominerande bostadstypen är hyreslägenhet. Var fjärde kvinna bor dock i villa, vilket är betydligt fler än motsvarande andel bland männen (15%).

Tabell 10. Civilstånd och barn (ett eller flera) Procentuell fördelning.

	Män				Kvinnor			
	Barn	Ej barn	Summa %	Antal	Barn	Ej barn	Summa %	Antal
Gift/sammanboende	46	54	100	(313)	56	44	100	(421)
Ensamstående	7	93	100	(228)	19	81	100	(175)
Antal	29	71	100	(541)	46	54	100	(596)

Utbildning

Den genomförda utbildningen, dvs den vid 26 års ålder uppnådda utbildningsnivån framgår av Tabell 11. Över 80% har fortsatt med någon form av studier efter grundskolan, och drygt 70% har gymnasiekompetens. Var fjärde man har slutfört akademiska studier, medan kvinnorna oftare stannat efter teoretisk gymnasieutbildning. En stor del av den manliga dominansen bland akademiskt utbildade förklaras emellertid av att 4-årigt tekniskt gymnasium i Tabell 11 insorteras under akademisk utbildning (se Bilaga 2).

Heltidsstudier bedrivs av 12% av dem som besvarat enkäten och deltidstudier av 4%. Andelen studerande är lika stor bland män som kvinnor, medan nivån på studierna är olika. 60% av de studerande männen studerar på akademisk nivå och resterande på lägre nivå. För kvinnorna är situationen nära nog den omvända.

De cirka 90 män och 90 kvinnor som studerar trivs uppenbarligen mycket bra med sin studiesituation (Tabell 11). Orsaken till att man studerar är skiftande och redovisas i Tabell 28, Bilaga 1).

Valet att studera eller ej tycks oftast vara oberoende av yttre faktorer. 69% av samtliga män och kvinnor ser inga hinder för att skaffa sig mer utbildning. Ca 3 av 10 uppger att de på allvar funderar på att börja med någon utbildning (Tabell 31, Bilaga 1).

Tabell 11. Utbildningssituation. Procentuell fördelning.

		M	K	M + K			
Genomförd utbildning	Akademisk utbildning	25	12	18			
	Gymn.utb.(teoretisk)	21	41	32			
	Gymn.utb.(yrkesförb)	31	18	24			
	Yrkes/hantverksutb.	7	13	10			
	Grundskola	14	17	16			
* Går Du på någon utbildning?	Ja, heltid	12	12	12			
	Ja, deltid	4	4	4			
** Vilken utbildning håller Du på med?	Akad.utb. >4 år	33	12	22			
	Akad.utb. ≤4 år	36	21	28			
	Gymn.utb.	19	46	33			
	Övrigt	12	21	17			
Trivsel med aktuella studier	Utbildning Kamrater Lärare	1)					
		+	-	+	-	+	-
		95	5	93	7	94	6
		95	5	96	4	96	4
		92	8	90	10	91	9
Hinder för att skaffa utbildning	Inga hinder	71	67	69			
	Har inte råd	15	13	14			
	Svårt med barntillsyn	2	10	6			
	Arbetet gör det svårt	9	2	6			
	Övrigt	17	24	20			

* Procentfördelningen grundar sig på faktiskt antal svarande i relation till hela svarandepopulationen. N=1143 (545 män, 598 kvinnor), se Tabell 26A, Bilaga 1.

** Procentfördelningen grundas på populationen studerande, se Tabell 27, Bilaga 1.

1) + = bra, ganska bra, - = dåligt, ganska dåligt.

Arbete

Traditionellt könsrollsmönster återspeglas i såväl grad av yrkesverksamhet som typ av arbete. Som Tabell 12 visar arbetar större delen av männen (82%) heltid, mer än hälften inom tekniskt/naturvetenskapligt eller industriellt/hantverksmässiga yrken. Endast 44% av kvinnorna arbetar heltid, och då oftast inom kontakt-/vårdyrken eller kontors-/organisationsyrken. 25% av kvinnorna arbetar deltid, vilket är fallet för endast 4% av männen. De som har arbete är oftast fast anställda (82%). 7% av de 26-åriga männen har eget företag.

Av dem som varken arbetar eller studerar uppger 38 kvinnor och 2 män hemarbete som huvudsaklig sysselsättning (Tabell 30A, Bilaga 1), medan 14 män och 14 kvinnor söker arbete. I relation till hela svarandegruppen utgör de arbetssökande 2.5%.

Omkring 90% uppger sig trivas bra med sitt nuvarande arbete (Tabell 12) och 74% anser att de har valt rätt yrke (Tabell 13, Bilaga 1). Trots att kvinnor och män är nöjda i lika hög grad funderar fler män (22%) än kvinnor (16%) på att byta arbete (Tabell 23, Bilaga 1). Kvinnorna vill mestadels byta till vård- och kontaktyrken medan männen är mera spridda i sina önsknings.

Tabell 12. Arbetsituation. Procentuell fördelning.

		M	K	M + K		
Har Du arbete/ anställning?	Ja, heltid	82	46	63		
	Ja, deltid	4	26	16		
	Ja, tjänstled/sjuk	3	14	9		
	Nej	11	13	12		
Vilket arbete/ anställning har Du?	Tekn.-naturvet.	20	4	12		
	Industri-hantv.	32	10	21		
	Handel-ekonomi	13	8	10		
	Kontor-organis.	6	24	16		
	Kommunik.-militär	11	1	6		
	Djupkontakt-vård	9	42	26		
Övrigt	9	10	9			
Trivsel i arbetet	1)			+	-	
		Arbetsuppgifter	94	6	94	6
		Arbetsmiljö	85	15	90	10
		Kamrater	98	2	98	2
		Överordnade	88	12	90	9

1) + = bra, ganska bra, - = dåligt, ganska dåligt

I genomsnitt har såväl män som kvinnor vid 26 års ålder varit yrkesverksamma ca 7 år (medianvärde). 8% har arbetat mindre än 2 år och 3% uppger att de arbetat 10 år eller längre (Tabell 13). Det vanligaste är att man provat på ett par olika arbeten (medianvärde = 3). 18% har stannat på sitt första arbete medan 24% haft 5 arbeten eller fler (Tabell 16, Bilaga 1).

Nära 1/3 av samtliga 26-åringar har någon gång varit arbetslösa (Tabell 13). De som någon gång varit arbetslösa har i genomsnitt (medianvärde) varit arbetslösa sammanlagt i 3 månader. 28 personer (3%) har varit arbetslösa 1 år eller längre (Tabell 18, Bilaga 1).

Arbetsmiljön och tryggheten är faktorer som värderas högt i arbetslivet (Tabell 13). Att ha kontakt med folk och att i sitt arbete ta hand om och hjälpa människor värderas betydligt högre av kvinnorna än av männen. Männen tycks däremot lägga större vikt vid lönen än kvinnorna.

Tabell 13. Tidigare erfarenhet av arbete. Procentuell fördelning.

		M	K	M + K				
Hur länge har Du arbetat sedan skoltidens slut?	0 - 2 år	10	7	8				
	2:1 - 4 "	12	17	14				
	4:1 - 6 "	26	26	26				
	6:1 - 8 "	28	33	30				
	8:1 - 10 "	19	16	17				
	>10 "	4	2	3				
Har Du någon gång varit arbetslös?	Nej	69	65	67				
	Ja, sammanlagt 1 mån	7	7	7				
	" " 2 "	4	7	6				
	" " 3 "	4	6	5				
	" " 4 - 6 "	7	8	8				
	" " 7 - 9 "	1	2	2				
	" " 10 - 12 "	3	3	3				
	" " >12 "	4	2	3				
Betydelsefulla faktorer i arbetet	1)		+	-	+	-		
	Kontakt med folk		29	6	50	2	40	4
	Vara säker på att få vara kvar		46	5	57	2	52	3
	Få ta hand om och hjälpa människor		14	25	36	8	25	16
	God lön		32	2	23	1	27	1
	Själv best. arb. tid		14	16	9	17	11	16
	Trevlig och hälsosam arbetsmiljö		51	2	71	0	62	1

1) + = mycket viktigt, - = ingen betydelse

Fritidsverksamhet

De flesta (78%) anser att de kan utnyttja sin fritid på ett sätt som de är nöjda med (Tabell 14). De vanligaste fritidsaktiviteterna är att se på TV, läsa och idrotta. Religiös verksamhet liksom politisk (Tabell 37, Bilaga 1) utövas endast av ett fåtal. Två tredjedelar redovisar någon form av föreningstillhörighet. 47% av de män och 31% av de kvinnor som tillhör någon förening uppger idrottsförening (Tabell 39, Bilaga 1). Männerna ägnar mer tid åt föreningsaktivitet än kvinnorna. 35% av männen är aktiva inom föreningslivet mer än 8 timmar per vecka. Motsvarande siffra för kvinnorna är endast 15% (Tabell 41, Bilaga 1).

Tabell 14. Fritidsverksamhet. Procentuell fördelning.

		M	K	M + K
Kan Du utnyttja Din fritid på ett sätt som Du är nöjd med?	Ja, för det mesta	51	53	52
	Ja, ofta	25	26	26
	Ibland	15	13	14
	Nej, inte så ofta	6	7	7
	Nej, nästan aldrig	2	1	2
Fritidssysselsättning Minst 2 tim/vecka	Idrott	49	31	40
	Läser böcker,tidn.	65	72	69
	Religiös verksamhet	5	4	5
	Ser på TV	71	74	72
	Studerar	25	22	23
	Dansar	9	13	11
Medlemskap i förening?	Ja	72	60	66
	Nej	28	40	34

Sociala relationer

Ett intensivt socialt umgänge tycks vara vanligt för den stora majoriteten. Nära nog alla umgås ofta med vänner och bekanta. 78% umgås ofta med sina föräldrar och 61% med syskon (Tabell 15). Även kvalitativt förefaller det stora flertalet väl rustade vad gäller relationer. 90% litar på att de skulle få fullt stöd och hjälp från sina föräldrar om de skulle hamna i en besvärlig situation. Överlag tycks relationen till föräldrarna vara mycket god. Ca 65% uppger sig kunna prata öppet om bekymmer med sina föräldrar. Fler kvinnor än män har någon att anförtro sig åt och kvinnorna har också oftare flera att prata förtroligt med jämfört med männen.

Tabell 15. Sociala relationer (förutom till ev. make/maka/sammanboende/barn). Procentuell fördelning.

		M	K	M + K
Umgås ofta med	Föräldrar	75	81	78
	Syskon	59	63	61
	Släktingar	22	33	28
	Vänner,bekanta,etc	98	97	98
	Ingen	1	-	-
Någon att prata öppet med om bekymmer	Föräldrar	64	70	67
	Syskon	43	48	44
	Släktingar	7	10	9
	Vänner,bekanta,etc	63	82	73
	Ingen	11	3	7
Någon att lita på i en besvärlig situation	Föräldrar	88	91	90
	Syskon	62	59	61
	Släktingar	22	25	23
	Vänner,bekanta,etc	64	62	63
	Ingen	3	1	2

Alkoholvanor

De aktuella alkoholvanorna har belysts ur flera aspekter. Andelen personer som aldrig dricker alkohol uppgår till 9% (Tabell 45, Bilaga 1). Notabelt är att denna andel är lika stor bland män som kvinnor. Den motsatta extremen kan exemplifieras av dem som uppger sig dricka starköl och/eller vin och/eller sprit minst en gång i veckan. 23% av männen och 15% av kvinnorna redovisar sådan konsumtionsfrekvens (Tabell 16). Det vanligaste är dock att man dricker "någon gång i månaden", vilket uppges av 50% bland såväl män som kvinnor.

Tabell 16. Alkoholvanor. Procentuell fördelning.

Hur ofta brukar Du dricka...		M	K	M + K
Folköl, pilsner	Någon gång/vecka	38	21	29
	" " /månad	28	27	27
	" " /år	12	20	16
	Aldrig	22	32	27
Starköl/och/eller vin och/eller sprit	Någon gång/vecka	23	15	19
	" " /månad	50	50	50
	" " /år	17	26	22
	Aldrig	10	10	10

En markant könsskillnad föreligger när det gäller hur mycket man dricker vid de tillfällen man dricker som mest. Ca 35% av männen dricker 125 gram (37 cl starksprit eller drygt 2 flaskor lättvin) alkohol eller mer vid ett sådant tillfälle medan endast 3% av kvinnorna redovisar lika hög kvantitet. Genomsnittsmängden vid dessa tillfällen var för de kvinnor som dricker alkohol ca 60 gram, medan männens genomsnittsmängd uppgår till det dubbla, 120 gram (Tabell 47, Bilaga 1).

Även om *andelen* alkoholkonsumenter är lika stor bland män och kvinnor skiljer sig tydligen de båda könen väsentligt åt vad gäller dryckesmönster. Männen dricker betydligt oftare och betydligt mer (när de dricker som mest). Detta framgår tydligt i Tabell 17, där fördelningen efter olika dryckesmönster redovisas. Begreppet dryckesmönster baseras på sammanslagning av uppgifterna om antal dryckestillfällen och den maximala konsumtionsmängden. Följande indelning har gjorts:

- Sällan/lite = Dricker max. någon gång/mån + som mest 30 gram (½ flaska lättvin)
- Sällan/måttligt = Dricker max. någon gång/mån + som mest 31-60 gram
- Sällan/mycket = Dricker max. någon gång/mån + som mest mer än 60 gram
- Ofta/lite = Dricker minst en gång/vecka + som mest 30 gram
- Ofta/måttligt = Dricker minst en gång/vecka + som mest 31-60 gram
- Ofta/mycket = Dricker minst en gång/vecka + som mest mer än 60 gram

Alkoholkonsumtionen avser endast starköl, vin och sprit.

Tabell 17. Konsumtionsmönster av alkohol (starköl, vin, sprit).
Procentuell fördelning.

	M	K	M + K
Dricker ej	11	11	11
" sällan/lite	4	18	11
" sällan/måttligt	12	33	24
" sällan/mycket	50	24	36
" ofta/lite	1	5	4
" ofta/måttligt	2	5	4
" ofta/mycket	20	7	13
	100	100	100

Resultaten beträffande alkoholvanor bör av två skäl tolkas med viss försiktighet. Tidigare undersökningar (t ex Mäkelä, 1971) har visat att de uppgifter om alkoholkonsumtion som lämnats i enkäter och intervjuer ofta är underskattade jämfört med den verkliga konsumtionen. Det andra skälet gäller en olycklig formulering av den fråga som avsåg hur mycket man dricker som mest. Frågan har i vissa fall missuppfattats, varför resultaten från denna fråga måste betraktas som något osäkra. Den genomsnittsmängd som redovisats och den gruppindelning som skett har dock knappast påverkats av detta.

Möjlighet att påverka sin livssituation

Den egna uppfattningen är i allmänhet positiv om möjligheten att själv påverka och styra den nuvarande livssituationen. Drygt 80% (Tabell 18) anser sig själva i hög utsträckning (till största delen eller till stor del, se Tabell 35, Bilaga 1) bestämma över sin livssituation. Mindre än 10% anser att de i låg utsträckning själva kan bestämma (faktorer utanför den egna kontrollen bestämmer till största delen eller nästan helt, se Tabell 35, Bilaga 1). Möjligheten att kunna styra sin framtid upplevs som något mer tveksam. Drygt 10% färre (70%) anser sig i hög utsträckning kunna styra sin framtid. Några könsskillnader kan ej noteras.

Tabell 18. Möjlighet att påverka livssituation/framtid. Procentuell fördelning.

		M	K	M + K
Hur mycket kan Du påverka /styra den nuvarande situation?	I hög utsträckning	81	84	82
	I viss "	11	11	11
	I låg "	9	6	7
Hur mycket kan Du påverka /styra Din framtid?	I hög utsträckning	69	72	70
	I viss "	18	18	18
	I låg "	12	10	11

SAMMANFATTNING

Ett övergripande intryck av de resultat som framkommit är att de som besvarat enkäten i allmänhet tycks vara ganska nöjda i de avseenden som berörs i enkäten. God arbetstrivsel, tillfredsställande fritids-situation, goda relationer till närstående är vanligt för de flesta. Det stora flertalet ser heller inga hinder för att fortsätta studera om man så vill och känner sig också kapabla att styra/påverka sin livs-situation.

Ett annat genomgående drag är vidmakthållandet av traditionella könsrollsmönster. Kvinnorna bildar familj tidigare, arbetar företrädes-vis inom traditionella kvinnoyrken, dricker mindre alkohol, har fler att anförtro sig åt m m.

De områden som berörts i enkäten utgör bara en del av den totala livssituationen varför det givetvis inte går att dra några allmänna slutsatser om livssituationen som helhet. Att majoriteten uppvisar ett visst karakteristika kan självklart heller inte tas som intäkt för hur situationen ser ut på individnivå.

Möjligheten att bortfallsgruppen i vissa avseenden skiljer sig från dem som besvarat enkäten kan av naturliga skäl inte helt uteslutas. Resultaten i bortfallsanalysen (sid. 5) ger emellertid inte skäl att anta att så skulle vara fallet.

REFERENSER

Henricsson, M. Tonåringar och normer. Utbildningsförlaget, Stockholm, 1973.

Magnusson, D., Dunér, A. & Beckne, R. Anpassning, beteende och prestation. Psykologiska institutionen, Stockholms universitet, Stockholm, 1967.

Magnusson, D., Dunér, A. & Zetterblom, G. Adjustment. A longitudinal study. Stockholm: Almqvist & Wiksell, 1975.

Mäkelä, K. Measuring the consumption of alcohol in the 1968-1969 alcohol consumption study. Social Research Institute of Alcohol Studies, Helsingfors, 1971.

BILAGA 1

Tabell 1 . Är Du gift eller sammanboende? (Fråga 1)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Ja	314	58	422	71	736	65
Nej	228	42	175	29	403	35
S:a svarande	542	100	597	100	1139	100
Bortfall	3	1	1	-	4	-

Tabell 2 . Har Du barn? (Fråga 2)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Nej	382	71	324	54	706	62
Ja, 1	110	20	167	28	277	24
2	44	8	88	15	132	12
3	5	1	14	2	19	2
4	-	-	3	1	3	-
5	1	-	-	-	1	-
S:a svarande	542	100	596	100	1138	100
Bortfall	3	1	2	-	5	1

Tabell 3 . Vilken typ av bostad har Du? (Fråga 3)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Hyreslägenhet	344	64	341	57	685	60
Möblerat rum	19	4	3	1	22	2
Bostadsrätt	65	12	61	10	126	11
Villa	80	15	152	25	232	21
* Annan bostad	27	5	37	7	64	5
Bostadslös	4	1	2	-	6	-
S:a svarande	539	100	596	100	1135	100
Bortfall	6	1	2	-	8	1

* I alternativet "Annan bostad" ingår 6 män och 10 kvinnor som uppgett studentrum.

Tabell 4 . Trivdes Du med att gå i grundskolan? (Fråga 4)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Nästan alltid	59	11	155	26	214	19
För det mesta	251	46	303	51	554	49
Ibland	166	31	100	16	266	23
Sällan	45	8	24	4	69	6
Nästan aldrig	20	4	14	2	34	3
S:a svarande	541	100	596	100	1137	100
Bortfall	4	1	2	-	6	1

Tabell 5 . När Du gick ut grundskolan, hur bestämda planer hade Du då för vad Du ville göra efter 9:an? (Fråga 5)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Mycket bestämda	111	21	129	22	240	21
Ganska bestämda	186	34	217	36	403	35
Något osäkra	132	24	132	22	264	23
Mycket osäkra	78	14	75	13	153	13
Inga planer alls	33	6	43	7	76	7
S:a svarande	540	100	596	100	1136	100
Bortfall	5	1	2	-	7	100

Tabell 6 . Har Du någon gång sedan Du gick ut grundskolan ändrat Dina planer på utbildning och/eller yrke? (Fråga 6)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Nej	213	40	214	36	427	38
Ja, någon gång	191	36	251	43	442	39
Ja, flera gånger	130	24	125	21	255	23
S:a svarande	534	100	590	100	1124	100
Bortfall	11	2	8	1	19	2

Tabell 7. Vad är det som fått Dig att ändra Dina planer? (Avser dem som efter grundskoletiden ändrat sina planer beträffande utbildning och/eller yrke) (Fråga 7).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Kom inte in på den utb. jag tänkt mig	74	24	108	30	182	27
Utb. var för teoret.	15	5	19	5	34	5
Utb./yrket var inte vad jag tänkt mig	74	24	77	21	151	22
Jag fick annat jobb	70	23	75	21	145	22
Hälsoskäl	11	4	31	8	42	6
Andra fick mig att välja fel	18	6	16	4	34	5
För att få bättre arbetsmiljö	26	9	12	3	38	6
Fick reda på ett yrke jag inte kände till tidigare	22	7	28	8	50	7
Fick nya intressen	113	37	109	30	222	33
Annat	57	19	59	16	116	17
S:a svarande	307	-	365	-	672	-

Samma person kan avge flera svarsalternativ.

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11 .

Tabell 8 . Tycker Du att Du själv bestämt vid valen av utbildning och yrke?
(Fråga 8)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Ja	469	90	523	90	992	90
Nej	55	10	60	10	115	10
S:a svarande	524	100	583	100	1107	100
Bortfall	21	4	15	3	36	3

9 män och 6 kvinnor svarade både ja och nej. Dessa är inräknade i bortfallet.

Tabell 9A. Om Du inte tycker att Du själv bestämt vid val av utbildning och yrke, vem/vad har då bestämt? (Fråga 9)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Andra människor	15	29	14	23	29	26
Olika omständigheter	36	71	47	77	83	74
S:a svarande	51	100	61	100	112	100

4 män och 6 kvinnor markerade båda svarsalternativen. Dessa är inräknade i bortfallet.

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11 .

Tabell 9B. Avgivna kommentarer till Fråga 8 och 9

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Kommentar	41	8	57	10	98	9
Ej kommentar	504	92	541	90	1045	91
Summa	545	100	598	100	1143	100

Tabell 10 . Har Du gått genom någon skola efter grundskolan? (Fråga 10)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Nej	102	19	125	21	227	20
Ja, utb.tid						
Ja, < 1 år	6	1	24	4	30	3
Ja, 1 "	20	4	45	8	65	6
Ja, 2 "	209	39	239	40	448	40
Ja, 3 "	136	26	146	25	282	25
Ja, ≥4 "	59	11	14	2	73	6
S:a svarande	532	100	593	100	1125	100
Bortfall	13	2	5	1	18	2

Tabell 11 . Har Du skaffat Dig någon annan utbildning eller gått andra kurser? (Fråga 11)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Nej	269	52	290	51	559	52
Ja	249	48	278	49	527	48
S:a svarande	518	100	568	100	1086	100
Bortfall	27	5	30	5	7	5

Tabell 12 . Uppnådd utbildningsnivå (Utb. I, baseras på Fråga 10 och 11).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Akad. utb. ≥ 4 år	28	5	9	2	37	3
Akad. utb. $\geq 3 < 4$ år	32	6	29	5	61	5
Akad. utb. < 3 år + motsvarande	77	14	31	5	108	10
Gymn.utb. 3 år teoretisk	55	10	99	17	154	14
Gymn.utb. 2 år teor.+ motsv.	62	11	144	24	206	18
Yrkesförb. gy-utb. > 2 år + motsv.	168	31	107	18	275	24
Yrkes/hantv.utb. praktisk $\frac{1}{2}$ -2 år	38	7	78	13	116	10
Grundskola + div. kurser $< \frac{1}{2}$ år	76	14	100	17	176	16
Övrigt	2	-	-	-	2	
S:a svarande	538	100	597	100	1135	100
Bortfall	7	1	1	-	8	1

Redovisning av indelningsgrunderna för kategoriseringen av utbildningsnivå återfinns i Bilaga 2.

Tabell 13 . Tycker Du att Du valt rätt yrke? (Fråga 12)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Ja	395	74	431	74	826	74
Nej	72	14	87	15	159	14
Har ännu ej yrke	62	12	68	12	130	12
S:a svarande	529	100	586	100	1115	100
Bortfall	16	3	12	2	28	3

Tabell 14 . De som ej ansåg sig ha valt rätt yrke (Fråga 12) önskade istället att de valt följande yrkesområden. (YRK II)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Tekniskt-naturv.	6	16	1	2	7	8
Industri-hantv.	2	5	3	6	5	5
Kontor-organis.	2	5	4	7	6	7
Handel-ekonomi	-	-	2	4	2	2
Kommunikation- militär	4	11	2	4	6	7
Friluft-jord-djur	7	18	5	9	12	13
Kontakt-service	-	-	2	4	2	2
Djupkontakt-vårdyrke	10	26	32	59	42	46
Skapande-konstn.	5	13	1	2	6	7
Övrigt	2	5	2	4	4	4
S:a svarande	38	100	54	100	92	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11 .

Redovisning av indelningsgrunderna för yrkeskategoriseringen återfinns i Bilaga 2.

Tabell 15. En fråga till Dig som tycker Du har ett yrke/en utbildning som inte passar Dig. Vad beror det på? (Fråga 13).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Har fått nya in- tressen	17	24	25	25	20	12
Svårt få jobb i nu- varande yrke	2	3	10	10	12	7
Var för trött på sko- lan för att fort- sätta utbildning	20	28	28	28	48	28
Ville börja tjäna pengar	27	38	25	25	52	31
Andra fick mig att välja fel utb/yrke	3	4	3	3	6	4
Kände inte till det yrke jag nu vill ha	8	11	9	9	17	10
Kom inte in på den utb. jag ville ha	16	23	20	20	36	21
Trodde den utb. som behövdes var för teoretisk	3	4	-	-	3	2
Var rädd att inte få jobb i det yrke jag ville ha	8	11	2	2	10	6
Andra orsaker	19	27	38	38	57	34
S:a svarande	71	-	99	-	170	-

Samma person kan avge flera svarsalternativ.

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid.11.

Tabell 16. Vilka jobb har Du haft sedan Du slutade skolan? Nämn dem som Du haft i minst en månad (antal jobb). (Fråga 14).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
0	-	-	2	-	2	-
1 jobb	113	22	81	14	194	18
2	106	21	116	20	222	20
3	111	21	129	22	240	22
4	74	14	110	19	184	17
5	46	9	60	10	106	10
6	22	4	44	8	66	6
7	21	4	18	3	39	4
8 eller fler	25	5	23	4	48	4
S:a svarande	518	100	583	100	1101	100
Bortfall	27	5	15	3	42	4

Tabell 17. Sammanlagt antal månader i arbete sedan skoltidens slut. (Fråga 14)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
0 mån	-	-	3	1	3	-
0-1 år	10	3	12	3	22	3
1-2 år	30	7	14	3	44	5
2-3 år	25	6	31	7	56	6
3-4 år	23	6	45	10	68	8
4-5 år	50	12	62	13	112	13
5-6 år	55	14	61	13	116	13
6-7 år	50	12	69	14	119	14
7-8 år	66	16	87	19	153	18
8-9 år	38	9	44	10	82	9
9-10 år	41	10	26	6	67	8
10- år	18	4	11	2	29	3
S:a svarande	406	100	465	100	870	100

105 män och 107 kvinnor uppgav ej antal månader på nuvarande arbetsplats. Dessa har ej inräknats i ovanstående tabell.

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid.11 .

Tabell 18. Har Du någon gång varit arbetslös? (Fråga 15)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Nej	359	69	373	65	732	67
Ja, sammanlagt c:a						
1 mån	35	7	38	7	73	7
2 "	23	4	42	7	65	6
3 "	23	4	33	6	56	5
4-6 "	36	7	47	8	83	8
7-9 "	6	1	14	2	20	2
10-12 "	18	3	15	3	33	3
13-24 "	9	2	3	1	12	1
25-36 "	4	1	2	-	6	1
37- "	1	-	-	-	1	-
Ja, ospec.antal mån.	4	1	5	1	9	1
Ngn gång arb.lösa	159	31	199	35	358	33
S:a svarande	518	100	572	100	1090	100
Bortfall	27	5	26	4	53	5

Tabell19. Har Du arbete/anställning? (Fråga 16)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Ja, heltid	431	82	265	46	696	63
Ja, deltid	20	4	152	26	172	16
Ja, men sedan länge sjukskriven	2	-	7	1	9	1
Ja, men just nu ledig	15	3	74	13	89	8
Nej	59	11	76	13	135	12
S:a svarande	527	100	574	100	1101	100
Bortfall	18	3	24	4	42	4

Tabell 20. Vilket arbete/anställning har Du? (Gäller endast dem som har arbete/anställning). (YRK I, Fråga 17).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Tekniskt-naturvet.	94	20	20	4	114	12
Industri-hantv.	151	32	48	10	199	21
Kontor-organis.	28	6	121	24	149	16
Handel-ekonomi	59	13	39	8	98	10
Kommunikation- militär	49	11	7	1	56	6
Friluft-jord-djur	24	5	6	1	30	3
Kontakt-service	10	2	39	8	49	5
Djupkontakt- vårddyrke	41	9	209	42	250	26
Skapande-konstn.	9	2	6	1	15	2
Övrigt	1	-	2	-	3	-
S:a svarande	466	100	497	100	963	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11.

Redovising av indelningsgrunderna för yrkeskategoriseringen återfinns i Bilaga 2.

Tabell 21A. Hur är Du anställd? (Gäller endast dem som har arbete/anställning) (Fråga 18)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Fast arbete	382	81	410	82	792	82
Vikariat	22	5	50	10	72	7
Tillf. arbete	7	2	14	3	21	2
Praktik	2	-	1	-	3	-
Bered./AMS	2	-	2	-	4	-
Egen föret.	37	8	10	2	47	5
Annat	21	4	12	3	33	3
S:a svarande	473	100	499	100	972	100

3 män och 1 kvinna uppgav "Egen företagare" plus ett annat alternativ. Dessa är räknade som egna företagare.

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid.11 .

Tabell 21B. Avgivna kommentarer till Fråga 18.

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Kommentar	19	3	39	7	58	5
Ej kommentar	526	97	559	93	1085	95
Summa	545	100	598	100	1143	100

Tabell 22 Hur trivs Du med Dina arbetsuppgifter, arbetsmiljön, Dina kamrater och närmaste överordnade i Ditt arbete? (Gäller endast dem som har arbete/anställning) (Fråga 19)

1. Män

	Dåligt		Ganska dåligt		Ganska bra		Mycket bra		Summa svarande %	
	N	%	N	%	N	%	N	%		%
Arbetsuppgifter	6	1	25	5	204	44	232	50	467	100
Arbetsmiljö	21	5	49	11	253	54	144	31	467	100
Kamrater	3	1	5	1	151	33	303	66	462	100
Överordnade	16	4	35	8	203	45	194	43	448	100

2. Kvinnor

	Dåligt		Ganska dåligt		Ganska bra		Mycket bra		Summa svarande %	
	N	%	N	%	N	%	N	%		%
Arbetsuppgifter	12	2	15	3	204	41	263	53	494	100
Arbetsmiljö	9	2	42	9	252	51	191	39	494	100
Kamrater	-	-	10	2	132	27	341	71	483	100
Överordnade	12	2	35	7	218	45	219	45	484	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11 .

Tabell 23. Funderar Du på att byta yrke inom den närmaste tiden?
(Gäller endast dem som har arbete/anställning) (Fråga 20)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Ja	101	22	81	16	182	19
Nej	357	78	410	84	767	81
S:a svarande	458	100	491	100	949	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11.

Tabell 24. Funderar Du på att byta arbetsplats inom den närmaste tiden?
(Gäller endast dem som har arbete/anställning) (Fråga 21)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Ja	126	27	131	27	257	27
Nej	326	72	353	73	679	73
S:a svarande	452	100	484	100	936	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11.

Tabell 25. De som funderar på att byta yrke den närmaste tiden (Fråga 20)
vill byta till följande område (YRK II).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Tekniskt-naturvet.	6	10	2	4	8	7
Industri-hantv.	9	15	1	2	10	9
Kontor-organis.	6	10	5	9	11	9
Handel-ekonomi	12	20	2	4	14	12
Kommunikation- militär	9	15	3	5	12	10
Friluft-jord-djur	5	8	3	5	8	7
Kontakt-service	2	3	4	7	6	5
Djupkontakt- vårddyrke	9	15	34	60	43	37
Skapande-konstn.	1	2	1	2	2	2
S:a svarande	59	100	57	100	116	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11.

Redovisning av indelningsgrunderna för yrkeskategoriseringen återfinns i Bilaga 2.

Tabell 26 .Går Du för närvarande på någon hel- eller deltidstudiering som brukar ta minst en termin? (Gäller endast dem som går på någon utbildning) (Fråga 22)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Nej	161	64	159	64	320	64
Ja, heltid	68	27	69	28	137	27
Ja, deltid, <10 tim/v	15	6	15	6	30	6
Ja, " 10-30 "	7	3	6	2	13	3
S:a svarande	251	100	249	100	500	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11.

OBS! Denna fråga har sannolikt missuppfattats av ett stort antal svarande. Att 64% av dem som studerar (vilka frågan riktar sig till) går på utbildning som normalt varar mindre än en termin förefaller osannolikt. Troligare är att många ej uppmärksammat att frågan endast riktar sig till dem som studerar och därför med svarsalternativet Nej markerat att de ej studerar.

Tabell 27. Vilken utbildning håller Du på med? (Gäller dem som går på hel/deltidsutbildning som brukar ta minst en termin, UTB. II) (Fråga 23).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Akad. utb. ≥ 4 år	30	33	11	12	41	22
Akad. utb. ≥ 3 -<4 år	17	19	8	9	25	14
Akad. utb. <3 år + motsv.	15	17	11	12	26	14
Gymn.utb. 3 år Teor.	5	6	7	8	12	6
Gymn.utb. 2 år Teor. + motsv.	9	10	25	27	34	19
Yrkesförb.gymn.utb. > 2 år + motsv.	3	3	11	12	14	8
Yrkes/hantv.utb. Prakt. $\frac{1}{2}$ -2 år	5	5	6	6	11	6
Grundskola + div.kurs < $\frac{1}{2}$ år	2	2	2	2	4	2
Övrigt	5	5	11	12	16	9
S:a svarande	91	100	92	100	183	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11.

Redovisning av indelningsgrunderna för kategorisering av utbildningsnivå återfinns i Bilaga 2.

Tabell 28. Varför går Du på den här utbildningen? (Gäller dem som går på hel/deltidsutbildning som brukar ta minst en termin) (Fråga 24).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Det är min första utbildning och leder till det yrke jag valt	19	21	21	23	40	22
För att förkovra mig i mitt yrke	18	20	19	20	37	20
För att byta yrke	23	26	27	29	50	28
Annat skäl	29	33	26	28	55	30
S:a svarande	89	100	93	100	182	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11.

Tabell 29. Hur trivs Du med Din utbildning, Dina kamrater och Dina lärare? (Gäller dem som går på hel/deltidsutbildning som brukar ta minst en termin) (Fråga 25).

A. Män

	Dåligt		Ganska dåligt		Ganska bra		Mycket bra		Summa svarande %	
	N	%	N	%	N	%	N	%		%
Utbildning	2	2	2	2	47	52	39	43	90	100
Kamrater	-	-	4	5	39	44	45	51	88	100
Lärare	1	1	6	7	44	51	36	41	87	100

B. Kvinnor

	Dåligt		Ganska dåligt		Ganska bra		Mycket bra		Summa svarande %	
	N	%	N	%	N	%	N	%		%
Utbildning	-	-	7	7	41	44	46	49	94	100
Kamrater	-	-	4	4	37	40	52	56	93	100
Lärare	1	1	8	9	40	43	44	47	93	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens se sid. 11.

Tabell 30A. Vad gör Du för närvarande? (Gäller dem som ej har arbete/
anställning eller studerar) (Fråga 26).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Hemarbetande	2	8	39	61	41	46
Värnplikt	1	4	-	-	1	1
Långv. sjukskr.	4	16	3	5	7	8
Söker arbete	14	56	14	22	28	32
Annat	4	16	8	12	12	13
S:a svarande	25	100	64	100	89	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid.11 .

Tabell 30B. Avgivna kommentarer till Fråga 26.

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Kommentar	3	1	9	2	12	1
Ej kommentar	542	99	589	98	1131	99
Summa	545	100	598	100	1143	100

Tabell 31 . Funderar Du på allvar på att börja med någon (ytterligare) utbildning inom den närmaste tiden? (Fråga 27)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Nej	374	71	393	67	767	69
Ja	151	29	193	33	344	31
S:a svarande	525	100	586	100	1111	100
Bortfall	20	4	12	2	32	3

Tabell 32 . Typ av utbildning. (Gäller dem som på allvar funderar på att börja med någon utbildning den närmaste tiden, UTB III) (Fråga 27)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Akad. utb. ≥ 4 år	8	6	6	3	14	4
Akad. utb. ≥ 3 - < 4 år	13	9	9	5	22	7
Akad. utb. < 3 år + motsv.	25	18	15	9	40	13
Gymn. utb. 3 år						
Teor.	7	5	34	20	41	13
Gymn. utb. 2 år						
Teor. + motsv.	16	11	30	17	46	15
Yrkesförb.gymn.utb. > 2 år + motsv.	18	13	16	9	34	11
Yrkes/hantv.utb. Prakt. $\frac{1}{2}$ -2 år	11	8	14	8	25	8
Grundskola + div.kurs $< \frac{1}{2}$ år	4	3	5	3	9	3
Övrigt	39	28	44	25	83	26
S:a svarande	141	100	173	100	314	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11.

Redovisning för indelningsgrunderna för kategorisering av utbildningsnivå återfinns i Bilaga 2.

Tabell 33A. Är det något som hindrar Dig från att skaffa Dig mer utbildning?
(Fråga 28).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Nej	372	71	376	67	748	69
Har inte råd	77	15	72	13	149	14
Utb. jag vill ha finns ej där jag bor	15	3	32	6	47	4
Familjen vill inte	2	-	2	-	4	-
Får ändå inte bättre arbete	11	2	11	2	22	2
Fick nog av skolan, trött på utb.	15	3	19	3	34	3
Osäker om jag klarar en utb.	16	3	28	5	44	4
Svårt med barn- tillsyn	10	2	55	10	65	6
Mitt arbete gör det svårt	47	9	14	2	61	6
Annat	33	6	43	8	76	7
S:a svarande	521	-	563	-	1084	-
Bortfall	24	5	35	6	59	5

Samma person kan avge flera svarsalternativ.

Tabell 33B. Avgivna kommentarer till Fråga 28.

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Kommentarer	28	5	67	11	95	8
Ej kommentarer	517	95	531	89	1048	92
Summa	545	100	598	100	1133	100

Tabell 34. Vad tycker Du är viktigt för att Du ska tycka om ett jobb? (Fråga 29).

A. Män

	Ingen betydelse		Inte så viktigt		Ganska viktigt		Mycket viktigt		Summa svarande		Bortfall	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. Att jag får komma i kontakt med mycket folk i mitt arbete	32	6	112	21	234	44	154	29	532	97	13	3
2. Att jag får bestämma över och lära andra vad de ska göra	203	38	234	44	75	14	17	3	529	97	16	3
3. Att jag kan vara säker på att få stanna på jobbet	24	5	68	13	196	37	242	46	530	97	15	3
4. Att jag får klara instruktioner om hur jag ska utföra arbetet	77	15	156	30	175	33	116	22	524	96	21	4
5. Att jag får hålla på med elektriska och mekaniska saker	274	53	140	27	70	14	29	6	513	94	32	6
6. Att jag själv får bestämma min arbetstid	82	16	196	38	176	34	72	14	526	96	19	4
7. Att jag i arbetet får ta hand om människor och hjälpa dem	131	25	166	32	145	28	73	14	515	94	30	6
8. Att jag får en god lön	9	2	74	14	278	53	167	32	528	97	17	3
9. Att jag får arbeta i en trevlig och hälsosam miljö	10	2	33	6	215	40	273	51	531	97	14	3

Tabell 34. Vad tycker Du är viktigt för att Du ska tycka om ett jobb? (Fråga 29).

B. Kvinnor

	Ingen betydelse		Inte så viktigt		Ganska viktigt		Mycket viktigt		Summa svarande		Bortfall	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. Att jag får komma i kontakt med mycket folk i mitt arbete	13	2	64	11	223	37	295	50	595	99	3	1
2. Att jag får bestämma över och lära andra vad de ska göra	245	42	284	48	51	9	7	1	587	98	11	2
3. Att jag kan vara säker på att få stanna på jobbet	14	2	52	9	187	32	339	57	592	99	6	1
4. Att jag får klara instruktioner om hur jag ska utföra arbetet	47	8	121	21	188	32	230	39	586	98	12	2
5. Att jag får hålla på med elektriska och mekaniska saker	481	83	82	14	16	3	2	-	581	97	17	3
6. Att jag själv får bestämma min arbetstid	98	17	247	43	185	32	50	9	580	97	18	3
7. Att jag i arbetet får ta hand om människor och hjälpa dem	48	8	119	20	210	36	209	36	586	98	13	2
8. Att jag får en god lön	4	1	101	17	346	58	139	23	590	99	8	1
9. Att jag får arbeta i en trevlig och hälsosam miljö	1	-	8	1	160	27	419	71	588	98	10	2

Tabell 35. Hur mycket tycker Du att Du kan styra och påverka Din nuvarande livssituation och framtid? (Fråga 30).

A. Livssituation

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Till största delen bestämmer jag själv	297	60	309	57	606	58
Till stor del bestämmer jag själv	106	21	144	27	250	24
I viss utsträckning bestämmer jag själv	53	11	61	11	114	11
Till största delen bestäms den av faktorer utanför min kontroll	34	7	25	5	59	6
Den bestäms nästan helt av faktorer utanför min kontroll	9	2	5	1	14	1
S:a svarande	499	100	544	100	1043	100
Bortfall	46	9	54	9	100	9

B. Framtid

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Till största delen bestämmer jag själv	218	45	235	44	453	44
Till stor del bestämmer jag själv	117	24	151	28	268	26
I viss utsträckning bestämmer jag själv	89	18	96	18	185	18
Till största delen bestäms den av faktorer utanför min kontroll	39	8	37	7	76	7
Den bestäms nästan helt av faktorer utanför min kontroll	21	4	16	3	37	4
S:a svarande	484	100	535	100	1019	100
Bortfall	61	11	63	11	124	11

Tabell 36. Kan Du utnyttja Din fritid på ett sätt som Du är nöjd med?
(Fråga 31)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Ja, för det mesta	273	51	309	53	582	52
Ja, ofta	134	25	153	26	287	26
Ibland	80	15	77	13	157	14
Nej, inte så ofta	32	6	41	7	73	7
Nej, nästan aldrig	12	2	6	1	18	2
S:a svarande	531	100	586	100	1117	100
Bortfall	14	3	12	2	26	2

Tabell 37. Hur mycket har Du ägnat Dig åt olika sysselsättningar på Din fritid under en helt vanlig vecka under det senaste året? (Fråga 32).

A. Män

	Ingen tid alls		< 2 tim/vecka		2 - 5 tim/vecka		> 5 tim/vecka	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Utövar idrott	144	27	127	24	142	27	117	22
Musik, spelar och/el. sjunger	372	70	79	15	43	8	36	7
Läser böcker, tidningar	56	11	132	25	217	41	125	24
Dansar	322	61	158	30	38	7	12	2
Mekar med bilen	263	50	198	37	49	9	20	4
Sammlar frimärken	511	96	16	3	3	1	-	-
Politisk verks.	491	93	26	5	8	2	5	1
Religiös verks.	489	92	14	3	12	2	15	3
Ser på TV	61	12	90	17	193	36	186	35
Studerar	324	61	76	14	51	10	79	15
Andra aktiviteter	364	69	18	3	46	9	102	19

S:a svarande 530 (97%), Bortfall 15 (3%)

B. Kvinnor

	Ingen tid alls		< 2 tim/vecka		2 - 5 tim/vecka		> 5 tim/vecka	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Utövar idrott	232	39	169	28	143	24	43	7
Musik, spelar och/el. sjunger	396	66	110	18	53	9	28	5
Läser böcker, tidningar	27	5	132	22	262	44	166	28
Dansar	339	56	173	29	58	10	17	3
Mekar med bilen	555	93	31	5	1	-	-	-
Sammlar frimärken	578	98	9	2	-	-	-	-
Politisk verks.	551	93	23	4	9	2	4	1
Religiös verks.	554	95	8	1	17	3	8	1
Ser på TV	42	7	116	19	258	44	171	30
Studerar	379	65	77	13	53	9	78	13
Andra aktiviteter	322	54	23	4	103	17	139	23

S:a svarande 587 (98%), Bortfall 11 (2%)

Tabell 38 . Är Du medlem i någon förening eller annan sammanslutning?
(Fråga 33).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Ej medlem	148	28	237	40	385	34
Medlem	386	72	348	60	734	66
S:a svarande	534	100	585	100	1119	100
Bortfall	11	2	13	2	24	2

Tabell 39 . Föreningsmedlemmars tillhörighet i olika typer av föreningar.
(Fråga 33)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Fackförening	159	41	182	53	341	47
Politisk förening	28	7	23	7	51	7
Religiös förening	38	10	30	9	68	9
Idrottsförening	180	47	108	31	288	40
Hobbyförening	43	11	28	8	71	10
Annan förening	102	26	115	33	217	30
S:a svarande	383	-	346	-	729	-

Samma person kan avge flera svarsalternativ.

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11 .

Tabell 42. Vilka människor förutom Din make/maka/sammanboende/barn umgås Du ofta med? (Fråga 35).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Föräldrar	399	75	478	81	877	78
Syskon	313	59	371	63	684	61
Andra släktingar	118	22	197	33	315	28
Barndomskamrater	187	35	186	31	373	33
Studie/arb.kamrater	266	50	312	53	580	52
Fören.bekanta	180	34	130	22	310	28
Grannar	126	24	202	34	328	29
Andra vänner	368	69	447	75	815	72
Övriga	21	4	29	5	50	5
Ingen	3	1	-	-	3	-
S:a svarande	532	-	593	-	1125	-
Bortfall	13	3	5	1	18	2

Samma person kan avge flera svarsalternativ.

Tabell 43. Har Du någon förutom Din make/maka/sammanboende/barn som Du kan prata öppet med om Dina bekymmer? (Fråga 36).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Föräldrar	332	64	410	70	742	67
Syskon	221	43	279	48	490	44
Andra släktingar	36	7	59	10	95	9
Barndomskamrater	99	19	128	22	227	21
Studie/arb.kamrater	127	25	184	31	311	28
Fören.bekanta	50	10	38	7	88	8
Grannar	15	3	53	9	68	6
Andra vänner	168	32	321	55	489	44
Övriga	15	3	26	4	41	4
Ingen	55	11	18	3	73	7
S:a svarande	518	-	586	-	1104	-
Bortfall	27	5	12	2	39	3

Samma person kan avge flera svarsalternativ.

Tabell 40. Hur många gånger per månad brukar Du delta i verksamheten?
(Gäller föreningsmedlemmar) (Fråga 34a).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
1 gång	59	20	49	22	108	21
2- 3 gånger	60	20	47	21	107	21
4- 5 "	63	21	64	28	127	24
6- 7 "	18	6	24	11	42	8
8- 9 "	29	10	16	7	45	9
10-11 "	16	5	6	3	22	4
12-13 "	21	7	7	3	28	5
14- "	30	10	13	6	43	8
S:a svarande	296	100	226	100	522	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid.11 .

Tabell 41 . Hur lång tid per vecka ägnar Du Dig åt verksamheten? (Gäller föreningsmedlemmar) (Fråga 34b).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
1- 2 timmar	74	27	81	40	155	32
3- 4 "	53	19	60	30	113	23
5- 6 "	54	19	30	15	84	17
7- 8 "	35	13	16	8	51	11
9-10 "	28	10	8	4	36	7
11-12 "	6	2	3	1	9	2
13-14 "	9	3	3	1	12	3
15- "	19	7	2	1	21	5
S:a svarande	278	100	203	100	481	100

Beträffande svarsfrekvensen och bortfallsfrekvensen, se sid.11 .

Tabell 44. Har Du några förutom Din make/maka/sammanboende/barn som Du kan lita på att de skulle göra allt de kan för att hjälpa Dig om Du kom i en riktigt besvärlig situation? (Fråga 37).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Föräldrar	460	88	536	91	996	90
Syskon	324	62	350	59	674	61
Andra släktingar	115	22	146	25	261	23
Barndomskamrater	118	23	86	15	204	18
Studie/arb.kamrater	119	23	124	21	243	22
Fören.kamrater	66	13	33	6	99	9
Grannar	27	5	39	7	66	6
Andra vänner	177	34	258	44	435	39
Övriga	17	3	28	5	45	4
Ingen	15	3	8	1	23	2
S:a svarande	520	-	590	-	1110	-
Bortfall	25	5	8	1	33	3

Samma person kan avge flera svarsalternativ.

Tabell 45. Brukar Du dricka alkohol? (Fråga 38)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Ja, vid festliga tillfällen	412	79	501	85	913	82
Ja, när jag kopplar av	82	16	45	9	127	11
Ja, när jag känner mig nere	11	2	9	2	20	2
Ja, för att kunna somna	2	-	1	-	3	-
Ja, andra skäl	34	6	18	4	52	5
Nej, aldrig	48	9	51	9	99	9
S:a svarande	524	-	590	-	1114	-
Bortfall	21	4	8	1	29	3

Samma person kan avge flera svarsalternativ.

Tabell 46. Hur ofta brukar Du dricka alkohol? (Gäller dem som använder alkohol
I nedanstående tabell har även de som enligt Fråga 38 aldrig dricker
inräknats och placerats under kolumnen "Aldrig"). (Fråga 39).

A. Män

	Varje dag		Någon gång i veckan		Någon gång i månaden		Någon gång per år		Aldrig	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Folköl-pilsner	19	4	176	34	145	28	64	12	113	22
Starköl	-	-	71	14	174	34	163	32	199	21
Vin	2	-	63	12	205	40	125	24	122	24
Starksprit	1	-	40	8	208	40	183	35	85	16

S:a svarande 517 (95%), Bortfall 28 (5%).

B. Kvinnor

	Varje dag		Någon gång i veckan		Någon gång i månaden		Någon gång per år		Aldrig	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Folköl-pilsner	2	-	121	21	155	27	116	20	183	32
Starköl	-	-	18	3	91	16	202	35	266	46
Vin	1	-	67	11	265	44	148	25	96	16
Starksprit	-	-	12	2	134	23	285	49	146	25

S:a svarande 577 (96%), Bortfall 21 (4%).

Tabell 47. Hur mycket alkohol dricker Du som mest vid ett och samma tillfälle?
(Gäller dem som använder alkohol. De som enligt Fråga 38 aldrig dricker har medtagits i nedanstående tabell under rubriken Dricker ej)
(Fråga 40).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Dricker ej	48	11	51	11	99	11
1- 49 gram	47	11	167	36	214	24
50- 99 "	99	23	197	42	296	33
100-149 "	103	24	51	11	154	17
150-199 "	60	14	11	2	71	8
200-249 "	35	8	1	-	36	4
250-299 "	15	4	-	-	15	2
300- "	18	4	-	-	18	2
S:a svarande	425	100	478	100	903	100
Bortfall	120	22	120	20	240	21

Redovisning av beräkningsgrunderna för antal gram återfinns i Bilaga 2.

Tabell 48. Dominerande dryck (Den dryck som ger mest alkohol) vid maxtillfälle.
(Gäller dem som dricker alkohol) (Fråga 40b)

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Öl	79	21	38	9	117	15
Vin	86	23	208	49	294	36
Sprit	212	56	181	42	393	49
S:a svarande	377	100	427	100	804	100

Vid kodningsarbetet särskildes de individer där alkoholmängden från olika drycker var lika stor. I ovanstående tabell har de insorterats under en dryck. Prioriteringsordning: sprit, vin, öl.

Tabell 49. Har Dina alkoholvanor ändrats under det senaste året jämfört med tidigare? (Gäller dem som använder alkohol) (Fråga 41).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Nej, oförändrade	187	40	272	51	459	46
Ja, dricker nu mindre än förr	260	56	233	44	493	50
Ja, dricker nu Mer än förr	21	4	26	5	47	5
S:a svarande	468	100	531	100	999	100

Beträffande svarsfrekvens och bortfallsfrekvens, se sid. 11.

Tabell 50. Vill Du lägga till något? Har Du synpunkter på det här formuläret? (Fråga 42).

	Män		Kvinnor		Män + Kvinnor	
	N	%	N	%	N	%
Ej kommentar	436	80	495	83	931	81
1 kommentar	82	15	80	13	162	14
2 "	23	4	20	3	42	4
3 "	4	1	3	1	7	1
Summa	545	100	598	100	1143	100

YRKESKATEGORIER

1. TEKNISKT - NATURVETENSKAPLIGT

Allmän kategori
Ingenjör (med inriktning på tekniskt arbete)
Arkitekt
Tandläkare
Apoteks- och laboratoriepersonal
Elektriker, Radio-TV
Mekaniker, bilmekaniker
Tekniskt verkstadsarbete
Ritare, ritbiträden

2. INDUSTRI OCH HANTVERK

Allmän kategori
Snickare, byggnadsarbetare
Målare
Finmekaniskt arbete (t ex urmakare, optiker, tandtekniker, instrument-
makare, ortopedtekniker)
Allmänt verkstads- och fabriksarbete
Murare, anläggningsarbete
Slöjdlärare, textillärare, yrkeslärare
Kock, kallskänka, köksbiträde, allmänt kök
Hushåll-, hem/-lärare

3. KONTOR, ORGANISATION

Allmän kategori
Kontorist, kontorsarbete
Sekreterare, korrespondent på kontor
Telefonist
Dataman, programmerare, stansoperatör (vissa med mer teknisk inriktning
hamnar i kategori 11)
Försäkringar
Vaktmästare på kontor och motsvarande arbetsplatser
Arkiv, museum, bibliotek, utställningar

4. HANDEL, EKONOMI

Allmän kategori
Civilekonom, ekonom, revisor etc.
Chef, företagsägare, direktör
Köpman, egen
Försäljare, representant
Expedit, affärsbiträde, affär
Kassor, bank eller post
Banktjänsteman, bank

5. KOMMUNIKATION, MILITAR

Allmän kategori
Militär
Polis
Pilot, flygare
Handelsflottan, sjöman
Chaufför, åkeri, bilbud
Konduktör, lokförare, T-baneförare
Brand-, ambulansman
Brevbärare
Godshantering (t ex SJ)

6. FRILUFT, JORD, DJUR

Allmän kategori
Jordbrukare, arrendator
Veterinär, - biträde etc.
Jägmästare, skog
Agronom, jord, trädgård, park
Djurskötsel
Ridskollärare, ridning
Jockey, travtränare
Gymnastiklärare
Sport, idrott

UTBILDNINGSNIVÅER

1. Akademisk utbildning (högskoleutbildning) som är minst 4-årig och med allmänt behörighetskrav minst 2-årig gymnasieutbildning eller motsvarande.
2. Akademisk utbildning (högskoleutbildning) som är minst 3-årig men kortare än 4 år, med allmänt behörighetskrav minst 2-årig gymnasieutbildning eller motsvarande.
3. Kvalificerad utbildning, oftast högskoleutbildning, kortare än 3 år och med allmänt behörighetskrav minst 2-årig gymnasieutbildning eller motsvarande (se dock också punkt 5 nedan). Hit räknas också sådan högskoleutbildning som avses ovan under 1 och 2, men vilken man avbrutit efter att ha gått där avsevärd tid. Dessutom räknas 4-årig teknisk gymnasielinje hit.
4. 3-årig teoretisk gymnasielinje (naturvetenskaplig, samhällsvetenskaplig, humanistisk, 3-årig teknisk och 3-årig ekonomisk linje) eller motsvarande.
5. 2-årigt gymnasium, teoretisk inriktning (musik, social, ekonomisk och teknisk linje), eller yrkesförberedande gymnasieutbildning med avsevärda teoretiska inslag (tidigare fackskolan). Hit räknas också högskoleutbildningar med grundskola som behörighetskrav (t ex förskolelärar-, fritidspedagog-, sjukgymnast, sjuksköterske-, arbetsterapeut-, medicinsk-teknisk assistent- och laboratorieassistentutbildningar vilka överförts till högskolan under 70-talet och för vilka successivt det allmänna behörighetskravet kommer att gälla).
6. Direkt yrkesförberedande gymnasieutbildning med mer praktisk inriktning som är minimum omkring 2 år lång. Hit hör också andra motsvarande utbildningar och t ex utbildningen till polis på Polisskolan.
7. Yrkesutbildning eller hantverskutbildning med praktisk inriktning, kortare än 2 år, dock minst omkring 1 termin, i gymnasieskolan som kurser, eller i företag och motsvarande.
8. Ingen utbildning över grundskolan annat än eventuella kortare kurser mindre än 1 termin.
9. Övrigt. Utbildning som är alltför oprecist definierad för att kunna sorteras in i någon av ovanstående kategorier.

BERÄKNINGSGRUNDER FÖR ALKOHOLKONSUMTION

Lättöl har tolkats som *Pilsner*. *Öl* utan närmare precisering har tolkats som *Folköl*. *En öl* har tolkats som *en burk öl*. *Ett glas öl* har tolkats som *en halv burk*.

Vin har tolkats som *lättvin* om inget annat angivits. *Ett glas vin* har tolkats som *1/6 helflaska (12.5 cl)*. *En flaska vin* har tolkats som *75 cl*.

Ett glas sprit har tolkats som *en grogg*. *En "halva" sprit* har tolkats som *37 cl*. *En "½ flaska sprit"* har tolkats som *en halv 37:a*.

Grogg = 6 cl

Drink = 6 cl

Nubbe = 4 cl

Konjak = 4 cl

Likör = 4 cl

Mängden konsumerad alkohol (gram) har beräknats enligt bifogade alkoholyckel (se nästa sida).

ALKOHOLNYCKEL

PILSNER IIA 1 fl. 33 c1

1 flaska	= 9 g
2 flaskor	= 18 "
3 "	= 27 "
4 "	= 36 "
5 "	= 45 "
6 "	= 54 "
7 "	= 63 "
8 "	= 72 "
9 "	= 81 "
10 "	= 90 "

FOLKÖL 1 fl. 33 c1

1 flaska	= 10 g
2 flaskor	= 20 "
3 "	= 30 "
4 "	= 40 "
5 "	= 50 "
6 "	= 60 "
7 "	= 70 "
8 "	= 80 "
9 "	= 90 "
10 "	= 100 "

FOLKÖL på burk 45 c1

1 burk	= 13 g
2 burkar	= 26 "
3 "	= 39 "
4 "	= 52 "
5 "	= 65 "
6 "	= 78 "
7 "	= 91 "
8 "	= 104 "
9 "	= 117 "
10 "	= 130 "

STARKÖL III i flaska

1 flaska	= 15 g
2 flaskor	= 30 "
3 "	= 45 "
4 "	= 60 "
5 "	= 75 "
6 "	= 90 "
7 "	= 105 "
8 "	= 120 "
9 "	= 135 "
10 "	= 150 "

STARKÖL på burk 45 c1

1 burk	= 20 g
2 burkar	= 40 "
3 "	= 60 "
4 "	= 80 "
5 "	= 100 "
6 "	= 120 "
7 "	= 140 "
8 "	= 160 "
9 "	= 180 "
10 "	= 200 "

LÄTTVIN 75 c1

1 flaska	= 60 g
2 flaskor	= 120 "
3 "	= 180 "
4 "	= 240 "
5 "	= 300 "

DESSERTVIN 75 c1

1 flaska	= 100 g
2 flaskor	= 200 "
3 "	= 300 "
4 "	= 400 "
5 "	= 500 "

STARKSPRIT HELFLASKA 75 c1

1 flaska	= 250 g
2 flaskor	= 500 "
3 "	= 750 "
4 "	= 1000 "

STARKSPRIT 1/2-flaska 37 c1

1 flaska	= 125 g
2 flaskor	= 250 "
3 "	= 375 "
4 "	= 500 "
5 "	= 625 "
6 "	= 750 "

DRINKAR 8 c1

1 drink	= 20 g
2 drinkar	= 40 "
3 "	= 60 "
4 "	= 80 "
5 "	= 100 "
6 "	= 120 "
7 "	= 140 "
8 "	= 160 "
9 "	= 180 "
10 "	= 200 "

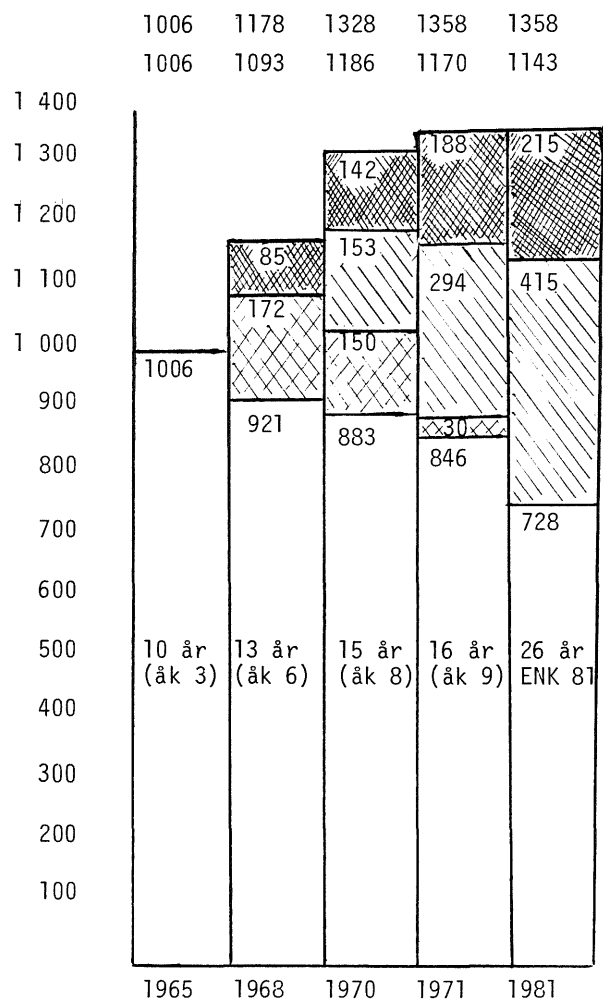
NUBBAR 4 c1

1 nubbe	= 13 g
2 nubbar	= 26 "
3 "	= 39 "
4 "	= 52 "
5 "	= 65 "
6 "	= 78 "
7 "	= 91 "
8 "	= 104 "
9 "	= 117 "
10 "	= 130 "

O B S !

1 liter starksprit = 320 g

Undersökningspopulationens förändring 1965-81 (exkl gymnasieundersökningarna)

Undersökningspopulation

Deltagarantal vid resp undersökningstillfälle

"Deltagit" innebär att data föreligger i minst en av de variabler som mätts vid det aktuella tillfället

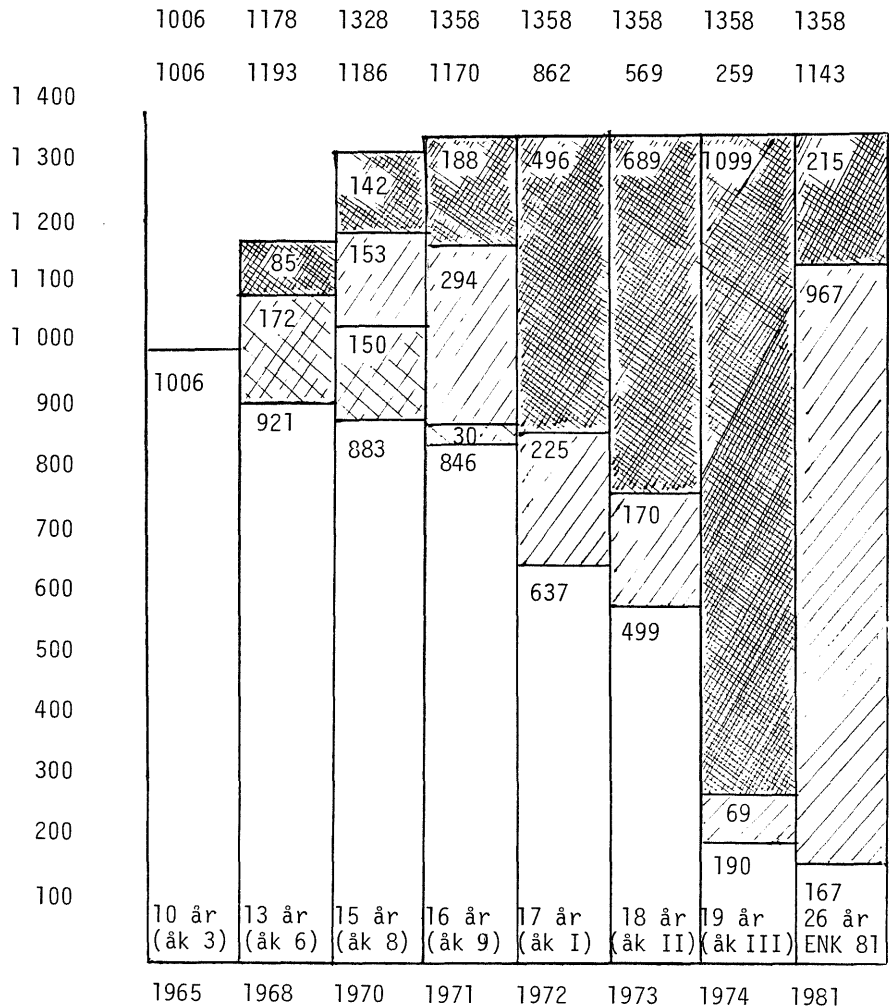
■ Ej deltagit vid det aktuella tillfället, men tidigare deltagit vid minst ett tillfälle

▨ Deltagit vid det aktuella tillfället men ej vid samtliga tidigare (dock ej nyttillskott)

▩ Nyttillskott i den aktuella årskursen

□ Deltagit vid samtliga dittillsvarande tillfällen

Undersökningspopulationens förändring 1965-81 (exkl gymnasieundersökningar)

Undersökningspopulation

Deltagarantal vid resp undersökningstillfälle

"Deltagit" innebär att data föreligger i minst en av de variabler som mätts vid det aktuella tillfället

Orsaken till den låga deltagarfrekvensen i åk I, åk II och åk III (gymn) är att undersökningarna endast avsåg dem som gick i gymnasiet

- Ej deltagit vid det aktuella tillfället, men deltagit vid minst ett tidigare tillfälle
- Deltagit vid det aktuella tillfället men ej vid samtliga tidigare tillfällen (dock ej nytillskott)
- Nytillskott i den aktuella årskursen
- Deltagit vid samtliga dittillsvarande tillfällen

Deltagarfrekvens

Deltagit i årskurs	Svarandegrupp (ENK 81)		Bortfallsgrupp (ENK 81)		Totalt	
	P	F	P	F	P	F
3	41	29	3	2	44	31
6	5	13	5	3	10	16
3+6	15	14	3	5	18	19
8	3	2	-	-	3	2
6+8	2	3	-	1	2	4
3+6+8	10	18	6	1	16	19
9	5	5	3	1	8	6
3+9	1	-	-	-	1	-
8+9	8	17	4	6	12	23
3+8+9	1	-	1	-	2	-
6+8+9	17	16	11	5	28	21
3+6+8+9	61	111	23	12	84	123
9+1	-	2	3	-	3	2
3+9+1	-	2	-	-	-	2
8+9+1	13	6	4	5	17	11
3+8+9+1	1	2	-	-	1	2
6+8+9+1	9	7	2	2	11	9
3+6+8+9+1	51	61	17	9	68	70
9+2	-	1	-	-	-	1
8+9+2	1	-	-	-	1	-
3+6+8+9+2	1	1	-	-	1	1
3+6+1+2	-	1	-	-	-	1
6+8+1+2	-	-	1	-	1	-
3+6+8+1+2	1	-	1	-	2	-
9+1+2	5	1	-	-	5	1
8+9+1+2	20	18	8	3	28	21
3+8+9+1+2	1	-	-	-	1	-
6+8+9+1+2	14	18	6	-	20	18
3+6+8+9+1+2	138	137	23	11	161	148
6+8+9+1+3	-	1	-	-	-	1
9+1+2+3	2	2	-	-	2	2
8+9+1+2+3	19	13	-	-	19	13
3+8+9+1+2+3	1	-	-	-	1	-
6+8+9+1+2+3	14	15	2	-	16	15
3+6+8+9+1+2+3	85	82	19	4	104	86
	545	598	145	70	690	668